

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

(програма “Людина і світ професій”, 9 годин)

Івано-Франківськ – 2015

УДК 159: 038

ББК 74.212

Р 34

Робочий зошит. Людина і світ професій (9 годин) / О. В. Мельник, І. І. Ткачук. – Івано-Франківськ : НАІР, 2015. – 48 с.

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з трудового навчання і креслення Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 2 від 15 квітня 2014 р.; лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України (лист МОН України №14.1/12-Г-949 від 23 червня 2014 р.)

Рекомендовано до друку

вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол №8 від 30 травня 2013 р.)

Рецензенти

Канішевка Л. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Уличний І. Л., кандидат педагогічних наук, доцент

Робочий зошит. Людина і світ професій (9 годин) / О. В. Мельник, І. І. Ткачук. – Івано-Франківськ : НАІР, 2015. – 48 с.

Робочий зошит програми “Людина і світ професій” (9 годин) є складовою створеного співробітниками лабораторії трудового виховання і профорієнтації Інституту проблем виховання НАПН України програмно-методичного комплексу “Людина і світ професій” для 8–9-х класів, який має на меті допомогти кожному учневі вибір такого начального профілю у старшій школі, який найповніше відповідає його інтересам, потребам та можливостям.

Видання впорядковано відповідно до змісту програми “Людина і світ професій” для 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів в обсязі 9 годин, рекомендованої МОН України (№14.1/12-Г-950 від 23 червня 2014 р.).

УДК 159: 038

ББК 74.212

Р 34

© О. В. Мельник, І. І. Ткачук

ПЕРЕДМОВА

Запровадження профільного навчання у старшій школі передбачає необхідність обов'язкового здійснення кожним учнем 9 класу вибору такого навчального профілю, який найповніше відповідає його інтересам, потребам та можливостям. Допомогти вирішити таку проблему кожному старшокласнику має програма профорієнтаційного спрямування “Людина і світ професій” для 8–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів в обсязі 9 годин, рекомендована Міністерством освіти і науки України (№14.1/12-Г-950 від 23 червня 2014 р.). Ця програма передбачає виконання учнями домашніх завдань, практичних, самостійних, дослідницьких і проектних робіт.

Робочий зошит навчальної програми профорієнтаційного спрямування “Людина і світ професій” (9 годин) для 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів призначений для узагальнення теоретичних відомостей та фіксування результатів виконання учнями домашніх завдань, практичних, самостійних, дослідницьких і проектних робіт. Одержані старшокласниками профорієнтаційні знання та сформовані вміння є основою для обґрунтованого й усвідомленого вибору ними майбутнього профілю навчання у старшій школі, який має згармонізувати їхнє ставлення до себе та до обраного профілю навчання як середовища особистісного становлення і майбутнього професійного зростання. Такий вибір не лише дає можливість кожному учневі класу відповісти на запитання про те, хто він, що з ним відбувається і чому він діє в той чи інший спосіб, а й самостійно сконструювати (спершу під керівництвом педагога) власне професійне майбутнє у формі індивідуальної освітньої траєкторії (9 клас).

Обраний майбутній профіль навчання, за допомогою ведення робочого зошита вибору профілю навчання, має вирішити суперечність між вимогами обраного або ж бажаного навчального профілю та власними можливостями учня. А саме між сформованим у старшокласника образом “Я і майбутній профіль навчання”, у якому фокусується система знань про майбутній профіль навчання, його вимоги, та образом “Я у середовищі профільного навчання”, що становить первинне уявлення про себе як майбутнього професіонала у певній сфері професійної діяльності людини.

Зафіксовані у робочому зошиті результати діяльності старшокласника характеризуватимуть його розвивальний рух: від уявлення до усвідомлення себе як майбутнього суб'єкта профільного навчання (самопізнання); від позитивного ставлення до навчального профілю та пов'язаних із ним професій до емоційно-ціннісного ставлення до себе як суб'єкта профільної діяльності (самоствавлення); від активності учня в оволодінні способами діяльності до внутрішньої роботи над собою, яка спонукає його до формулювання нових професійних цілей і домагань (саморегуляція).

1. Прізвище, ім'я, по батькові (повністю) _____

2. Домашня адреса, телефон та ін. _____

3. Число, місяць, рік народження _____

4. Стать (*підкреслити*) чол. жін.

5. Навчальний заклад та місце його знаходження _____

6. Батьки (прізвище, ім'я, по батькові, освіта, професія, де працює):

Батько _____

Мати _____

Яку професію рекомендує обрати мати _____

Яку професію рекомендує обрати батько _____

Яку професію рекомендують обрати брати та сестри _____

Яку професію рекомендують обрати дідусь, бабуся, друзі, знайомі, вчителі, класний керівник, хто ще? (*допишіть*) _____

7. Улюблені предмети, факультативи, гуртки (*в порядку значимості*) _____

8. Які предмети цікавлять Вас найбільше? _____

9. Які предмети найлегше Вам вивчати? _____

10. Які предмети не подобаються? _____

11. Які предмети важко вивчати? _____

12. Чи обрали Ви майбутню професію? _____

13. Чому Ви хочете обрати саме цю професію? _____

14. Чи давно Ви вирішили обрати саме цю професію? _____
(чому) _____

15. Що примусило Вас обрати саме цю професію (думка батьків, друзів, книги, кінофільми, радіопередачі, поради вчителів, заняття в гуртках, ін.) (*підкресліть*) що ще (*допишіть*) _____

16. Що Ви робите для успішного оволодіння майбутньою професією? _____

17. Які професії, крім обраної, Вам подобаються ще? _____

18. Як Ви оцінюєте стан свого здоров'я взагалі і чи відповідає він обраній професії? _____

19. Скільки часу Ви витрачаєте на виконання домашнього завдання? _____ кожного дня _____ впродовж тижня _____

20. Чим подобається Вам займатись у вільний час? _____

21. Які риси характеру Ви цінуєте у товаришів? _____

22. Які риси характеру Ви цінуєте або бажаєте змінити у себе? _____

23. Які, на Ваш погляд, знання та вміння потрібні для успішної діяльності за обраною професією? _____

24. Результати навчальних досягнень (успішність) _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Тема. Мета і завдання курсу “Людина і світ професій”. Значення правильного вибору професії для особистості та сучасного суспільства. Профільне навчання – перший крок до вибору майбутньої професії

Питання

1. Слово професія “*professio*” походить від грецьк. “*profiteer*” – “оголошую своєю справою”. Дайте, будь ласка, визначення понять і поясніть їхнє значення для особистості та сучасного суспільства (*напишіть*):

“*професія*” – це _____

_____

_____

_____

_____

“*моя професія*” – це _____

_____

_____

_____

“справа мого життя” – це _____

різниця між поняттями “моя професія” та “справа мого життя” полягає в тому, що _____

спільним між поняттями “моя професія” та “справа мого життя” є те, що _____

2. Як, на Вашу думку, людина має обирати “свою справу” (потрібне підкресліть):

- інтуїтивно, прислухаючись до своїх емоцій, внутрішнього голосу й інтуїції;
- методом практичних проб і помилок, випробовуючи себе у виконанні різних робіт;
- за порадами батьків, авторитетних дорослих і друзів, прислуховуючись до їхніх рекомендацій;
- за допомогою логічних міркувань, самостійно приймаючи раціональні рішення;
- комплексно, використовуючи всі згадані вище варіанти;
- інше (допишіть) _____

3. Розмірковувати над власним професійним майбутнім та розробляти програму професійного зростання, на Вашу думку, варто починати вже в навчальному

закладі? *(потрібне підкресліть)*

Так. Ні.

Якщо “ні”, то чому? *(письмово обґрунтуйте)* _____

Якщо “так”, то як, в який спосіб? *(письмово обґрунтуйте)* _____

---

4. Якою, на Вашу думку, має бути “моя справа” *(спрогнозуйте, назвіть і письмово схарактеризуйте)*:

через 10 років – _____

через 20 років – _____

через 30 років – _____

---

5. Які можливості для Вашого професійного старту надає навчання за обраним профілем? *(назвіть їх і письмово розкрийте зміст кожної)* _____

---

6. Вибір профілю навчання є першим етапом просування сучасної молоді людини до професії. Назвіть, будь ласка, ще 5–7 таких етапів (*відповіді запишіть у таблицю*)

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____
5	_____
6	_____
7	_____

Практична робота на уроці

Людина – це суб’єкт вибору чи жертва обставин?

Завдання: проаналізуйте результати дискусії на тему “Людина – це суб’єкт вибору чи жертва обставин?” (*зафіксуйте результати дискусії письмово*):

загальні – _____

особисто для мене – _____

Самостійна робота

Життєвий і професійний успіх людини

Завдання: виконайте, будь ласка, творче завдання на тему “Життєвий і професійний успіх людини. Конкурентоспроможність і мобільність сучасного фахівця” (*напишіть*) _____

---

2. Назвіть, будь ласка, рівні професійної освіти в нашій державі (*перелічить і письмово схарактеризуйте*) _____

3. Розкрийте, будь ласка, специфічні особливості діючих в Україні форм професійної освіти (*перелічить їх і письмово схарактеризуйте*) _____

4. Перелічіть, будь ласка, діючі нині у нашій державі типи вищих навчальних закладів (*назвіть їх і письмово схарактеризуйте*) _____

5. На що Ви передусім звертатимете увагу під час вибору навчального закладу для продовження освіти (*назвіть і письмово обґрунтуйте*) _____

---

6. Перелічіть, будь ласка, джерела інформації про можливості продовження навчання за обраним профілем (*розмістіть їх у порядку значущості й охарактеризуйте*)

* _____

* _____

* _____

* _____

* _____

* _____

* _____

* _____

Практична робота на уроці
Ринок праці та вимоги професій

Завдання: 1. Розподіліть, будь ласка, на групи за напрямом профільного навчання навчальні заклади регіону Вашого проживання.

2. Випускники яких навчальних закладів регіону Вашого проживання швидко та без перешкод знаходять собі роботу (*складіть рейтинг навчальних закладів*)

* _____

---

*

*

*

*

*

*

3. Порівняйте результати Вашого аналізу з результатами однокласників (запишіть кілька прикладів):

– збіг _____

– розбіжність _____

4. Складіть, будь ласка, перелік 10 професій, які мають попит на ринку праці в регіоні Вашого проживання. Відзначте, яких, на Вашу думку, освітніх зусиль потрібно докласти для оволодіння ними. Підкресліть професії, здобути які допоможе навчання за обраним профілем (заповніть таблицю)

№	Професії	Освіта
1		_____ _____
2		_____ _____
3		_____ _____
4		_____ _____
5		_____ _____

6		_____
		_____
7		_____
		_____
8		_____
		_____
9		_____
		_____
10		_____
		_____

5. Назвіть, будь ласка, п'ять основних вимог названих Вами п'яти перших професій до фахівців *(результати зафіксуйте в таблиці)*

1	
2	
3	
4	
5	

Самостійна робота

Навчальні заклади

Завдання: 1. Складіть, будь ласка, список навчальних закладів загальної, спеціальної, вищої та додаткової освіти регіону Вашого проживання, в яких можна продовжити навчання за обраним профілем *(напишіть)*

- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____

2. Охарактеризуйте, будь ласка, навчальний заклад, в якому Ви зможете продовжити навчання за обраним профілем (заповніть таблицю)

Назва навчального закладу	_____
Тип навчального закладу	_____
Форма власності (державний тощо)	_____
Рівень надання освіти	_____
Професії, спеціальності, кваліфікація	_____
Попит на ринку праці носіїв таких спеціальностей	_____
Працевлаштування випускників (програма допомоги тощо)	_____
Професійний маршрут його випускників	_____
Відгуки випускників навчального закладу	_____
Обмеження для абітурієнтів (стать, вік, стан здоров'я, здібності тощо)	_____
Порядок прийому та терміни подання документів	_____
Перелік документів для вступу	_____
Ліцензія на здійснення освітніх послуг і державна акредитація	_____
Зміст навчальної програми професійної освіти (загальні та спеціальні навчальні предмети, курси, практика тощо)	_____

Тривалість навчання	_____
Форма навчання (денна, заочна, тощо)	_____
Кількісний та якісний склад педагогічних працівників	_____
Матеріальна база (аудиторії, бібліотека тощо)	_____
Фінансові витрати на навчання (форма та розмір плати за навчання тощо)	_____
Інші фінансові та матеріальні витрати (транспорт, гуртожиток, їдальня тощо)	_____
Припинення (зміна) навчання (у межах професії, спеціальності тощо)	_____
Інші суттєві характеристики навчального закладу (допишіть)	_____

3. Творче завдання на тему “Моя майбутня професія” (*письмово розкрийте, будь ласка, уявлення про своє професійне майбутнє, способи його досягнення, можливі перешкоди в досягненні цілей та прогнозовані варіанти дій*)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

до основних принципів профільного навчання належать ... _____

профільне випробування – це ... _____

2. Перелічіть, будь ласка, навчальні профілі Вашої школи:

- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____

3. Визначте, будь ласка, ресурси школи й інших навчальних закладів регіону Вашого проживання для досягнення освітніх цілей і набуття виробничого, професійного, соціального та комунікативного досвіду (*письмово зафіксуйте*) _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Практична робота на уроці

Навчальні заклади регіону Вашого проживання

Завдання: розподіліть, будь ласка, на профільні групи навчальні заклади регіону Вашого проживання (*заповніть таблицю*)

Спортивний напрям	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

Самостійна робота

Майбутній профіль навчання

Завдання: складіть, будь ласка, інформаційну таблицю обраного Вами профілю навчання (*заповніть таблицю*)

Умови прийому до профільних класів	_____ _____ _____ _____ _____
Відмінність навчальних програм загальноосвітнього і профільного рівнів	_____ _____ _____ _____ _____ _____
Курси за вибором у профільних класах	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

Тема. Вплив оточення на вибір профілю навчання.

Ризики профільного самовизначення

Питання

1. Наведіть, будь ласка, приклади впливу оточення на вибір людиною майбутньої професії (*запишіть приклади*):

*засоби масової інформації – _____

_____

_____

_____

*реклама (листівки, плакати, відеоролики, Інтернет тощо) – _____

*близьке коло спілкування (друзі, однолітки) – _____

* інші приклади – _____

2. Наведіть, будь ласка, приклади впливу (позитивного, негативного) оточення на престижність обраного Вами профілю навчання у старшій школі (*запишіть приклади, розкрийте сутність*) _____

*

*

*

*

*

Практична робота на уроці

Профільні випробування

Завдання: розробіть, будь ласка, програму профільного випробування у формі проектного (проектно-технологічного) завдання (*зафіксуйте результати в таблицях*)

Назва проекту	_____
---------------	-------

<p>Зміст проекту</p>	<p><i>передумови і контекст проекту</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>мета проекту</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>види діяльності в межах проекту</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Учасники проекту</p>	<p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Необхідні ресурси для виконання проекту</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Очікувані результати виконання проекту</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>Оцінка результатів виконання проекту</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Програма виконання проекту (час, зміст і місце проведення)					
Назва етапу	Зміст етапу	Термін пров-ня	Місце пров-ня	Проміжні результати	Відп.
		<i>поч.</i> ____ <i>кін.</i> ____			
		<i>поч.</i> ____ <i>кін.</i> ____			
		<i>поч.</i> ____ <i>кін.</i> ____			
		<i>поч.</i> ____ <i>кін.</i> ____			
		<i>поч.</i> ____ <i>кін.</i> ____			

		поч. _____			
		кін. _____			

Самостійна робота

Профільні випробування – програма здійснення

Завдання: виконайте, будь ласка, творче завдання на тему “Моя програма здійснення профільних проб”.

1. Визначте для себе мету здійснення профільних випробувань (*потрібне підкресліть*):

*я хочу дізнатися про специфіку та сутність навчання за обраним напрямом профільного навчання;

*я хочу відчути найбільш привабливі сторони та цікаві ознаки навчання за обраним напрямом профільного навчання;

*я хочу перевірити власну здатність ефективно опанувати в майбутньому обраним напрямом профільного навчання;

*я хочу отримати конкретні результати (*допишіть, які*) _____

_____

*для мене важливі всі перелічені вище цілі профільного випробування;

*я хочу (*інше, допишіть*) _____

_____

_____

2. Складіть, будь ласка, програму самовдосконалення (*основні завдання навчальної та творчої активності запишіть у таблицю*)

Напрями активності	Тривалість активності	Регулярність активності	Завдання активності	Результат активності
Факультативи	_____		1. _____	_____
	_____		2. _____	_____
			3. _____	_____
				_____

Гуртки	_____		1. _____	_____
	_____		2. _____	_____
			3. _____	_____
				_____
Секції	_____		1. _____	_____
	_____		2. _____	_____
			3. _____	_____
				_____
МАН “Дослідник”	_____		1. _____	_____
	_____		2. _____	_____
			3. _____	_____
				_____
Інше	_____		1. _____	_____
	_____		2. _____	_____
			3. _____	_____
				_____

3. Сплануйте, будь ласка, власну участь у проектних, наукових, дослідницьких, творчих, пошукових й інших видах робіт *(результати запишіть у таблицю)*

Назва проекту	_____
Цілі проекту	_____ _____ _____
Мої особисті цілі у проекті	_____ _____ _____

Стисла характеристика проекту	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
Мій розклад виконання проекту	<p align="center">Що треба зробити</p> <p>1. _____</p> <p>_____</p> <p>2. _____</p> <p>_____</p> <p>3. _____</p> <p>_____</p> <p>4. _____</p> <p>_____</p> <p>5. _____</p> <p>_____</p>	<p align="center">Термін</p> <p><i>п.</i> _____</p> <p><i>к.</i> _____</p> <p><i>п.</i> _____</p> <p><i>к.</i> _____</p> <p><i>п.</i> _____</p> <p><i>к.</i> _____</p> <p><i>п.</i> _____</p> <p><i>к.</i> _____</p>
Очікувані перешкоди	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
Можливі способи вирішення проблем	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	

Тема. Що я знаю про себе та свої можливості. Психічне, соціальне та фізичне “Я”. Джерела отримання людиною інформації про себе, свої можливості й здібності. Соціальна, психологічна, психофізіологічна, медична консультація й інші ресурси індивідуальної допомоги

Питання

1. Дайте, будь ласка, відповіді на запитання (*письмово*):

яке значення мають знання про себе та свої можливості для успішного оволодіння в майбутньому змістом обраного профілю навчання – _____

_____

образ “Я” – це _____

соціальне “Я” – це ... _____

фізичне “Я” – це ... _____

психічне “Я” – це ... _____

2. Назвіть джерела отримання інформації про своє “Я” (письмово):

соціальне “Я” – _____

фізичне “Я” – _____

психічне “Я” – _____

Завдання 2: проаналізуйте дискусію на тему “Для чого людині знати себе?”
(зафіксуйте письмово її результати в таблиці)

Результати дискусії	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

**Самостійна робота
Самопізнання**

Завдання: виконайте, будь ласка, вправи на самопізнання (зафіксуйте письмово одержані результати в таблиці)

Результати самопізнання	Висновки	Напрями самовдосконалення
1. _____ _____	_____	_____
2. _____ _____	_____	_____
3. _____ _____	_____	_____
4. _____ _____	_____	_____
5. _____ _____	_____	_____
6. _____ _____	_____	_____
7. _____ _____	_____	_____
8. _____ _____	_____	_____

9. _____ _____	_____	_____
10. _____ _____	_____	_____

Тема. Вибір профілю навчання та профільна придатність особистості.

Вимоги профільного навчання до стану здоров'я, рівня підготовки, навчальних і особистісних досягнень. Зв'язок між напрямом профільного навчання й визначеними сферами професійної діяльності

Питання

1. Поясніть, будь ласка, які знання, здібності та компетенції Вам потрібні для успішного оволодіння обраним профілем навчання *(письмово обґрунтуйте)*_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Поясніть, будь ласка, значення профільної придатності особистості для вибору майбутнього профілю навчання *(письмово обґрунтуйте)*

_____

_____

_____

_____

_____

3. Визначте, будь ласка, вимоги бажаного Вами навчального профілю до стану здоров'я, рівня підготовки, навчальних і особистісних досягнень

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Практична робота на уроці
Перешкоди для продовження навчання за обраним навчальним профілем

Завдання: визначте, будь ласка, власні особистісні характеристики, які можуть стати перешкодою для продовження навчання за обраним профілем (письмово) _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

висновок (узагальніть результати) _____

_____

_____

_____

Самостійна робота
Вимоги навчальних профілів

Завдання: визначте, будь ласка, вимоги до навчальних та особистісних досягнень учня суспільно-гуманітарного, художньо-естетичного, природничо-математичного, технологічного та спортивного напрямів профільного навчання (результати зафіксуйте письмово в таблиці)

Напрями профільного навчання	Вимоги навчального профілю
Суспільно-гуманітарний	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____
Природничо-математичний	_____ _____ _____ _____ _____ _____

Художньо-естетичний	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Технологічний	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Спортивний	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Тема. Шляхи організації власної життєдіяльності з метою ефективного опанування в майбутньому обраним навчальним профілем. Самоосвіта, самовиховання та самовдосконалення до рівня вимог майбутнього профілю навчання

Питання

1. Розробіть, будь ласка, програму дій для ефективного опанування в майбутньому обраним навчальним профілем:

* сформулюйте власну ціль опанування в майбутньому обраним навчальним профілем (*обґрунтуйте зміст етапів цілеутворення, результати зафіксуйте в таблиці*)

Визначення: “Чого я хочу?” (цілі повинні бути ясними та чіткими)	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Ситуаційний аналіз: “Що я можу?” (визначення особистих ресурсів)	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Формулювання цілі: “З чого мені почати?” (конкретні практичні)	1. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

<i>цїлі з чїткими результатами й термінами)</i>	2. _____
	_____
	_____
	3. _____
	_____
	_____
	4. _____
	_____
	_____
	5. _____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

* розробіть план досягнення кожної цїлі (*розкрийте зміст і запишіть*) на:
день _____

тиждень _____

місяць _____

півріччя _____

рік _____

кїлька років _____

тривалий термін (*допишіть, який*) _____

Практична робота на уроці

Готовність до вибору профїлю навчання

Завдання: визначте, будь ласка, власну готовність до вибору майбутнього профїлю навчання (*письмово*):

1. Перелїчіть вимоги обраного вами навчального профїлю, підкресліть найголовніші *

* _____
* _____
* _____

- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____
- * _____

2. Назвіть предмети, які становлять основу обраного Вами навчального профілю, підкресліть найголовніші _____

---

3. Складіть перелік навчальних предметів, які найбільше Вам подобаються, підкресліть із них ті, що пов’язані з обраним профілем _____

---

4. Визначте найголовніші фактори, які вплинули на вибір майбутнього профілю навчання _____

---

5. Перелічіть власні особистісні якості, знання, здібності та компетенції, які допоможуть Вам у майбутньому успішно оволодіти обраним профілем навчання (*обґрунтуйте кілька*) _____

---

6. Ви в змозі самостійно організувати власну життєдіяльність з метою ефективного опанування в майбутньому обраним навчальним профілем?

(підкресліть)

Так. Ні.

– якщо так, то як, в який спосіб *(письмово обґрунтуйте)* _____

– якщо ні, то яка допомога потрібна *(письмово обґрунтуйте)* _____

---

7. Чи маєте Ви розроблений алгоритм оволодіння в майбутньому обраним навчальним профілем *(підкресліть)*

Так. Ні.

– якщо так, то в чому полягає його сутність *(письмово розкрийте зміст і структуру)* _____

– якщо ні, то що потрібно для його розроблення *(письмово обґрунтуйте)*

Самостійна робота

Профільні випробування – аналіз

Завдання: виконайте, будь ласка, творче завдання на тему “Профільні випробування – аналіз”

1. Проаналізуйте власну навчальну та творчу активність *(зафіксуйте результати аналізу в таблиці)*

Частина 1				
Напрями активності	Тривалість активності	Регулярність активності	Очікувані результати активності	Досягнуті результати активності
Факультативи	_____ _____		1. _____ _____ 2. _____ _____ 3. _____ _____	_____ _____ _____ _____
Гуртки	_____ _____		1. _____ _____ 2. _____ _____ 3. _____ _____	_____ _____ _____ _____
Секції	_____ _____		1. _____ _____ 2. _____ _____ 3. _____ _____	_____ _____ _____ _____
МАН “Дослідник”	_____ _____		1. _____ _____ 2. _____ _____ 3. _____ _____	_____ _____ _____ _____
Інше	_____ _____		1. _____ _____ 2. _____ _____ 3. _____ _____ 4. _____ _____ 5. _____ _____ 6. _____ _____	_____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

Частина 2	
Основні завдання	<p><i>виконані</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>виконую</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>потрібно виконати</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
Мої особисті цілі	<p><i>досягнуті</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>у процесі досягнення</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>потрібно досягнути</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
Отримані результати	<p><i>навчився</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>оволодіваю</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>потрібно навчитися</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
Перешкоди в досягненні цілей	<p><i>очікувані</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>неочікувані</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p><i>очікують у майбутньому</i> _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Моє ставлення до видів активності	<i>позитивне</i> _____
	_____
	_____
	<i>негативне</i> _____
	_____
	_____
	<i>нейтральне</i> _____
	_____
	_____

2. Проаналізуйте, будь ласка, власну участь у наукових, дослідницьких, творчих, пошукових й інших видах робіт (*результати запишіть у таблицю*)

Назва проекту	_____
Цілі проекту	_____
Мої особисті цілі у проекті	_____
Стисла характеристика проекту	_____
Учасники проекту	_____
Результати проекту	_____
Контекст проекту (де можна використовувати продукт проекту)	_____
Мої особисті досягнення	_____
Перешкоди, яких я не очікував, причини їх виникнення	_____
Чого я навчився під час роботи над проектом	_____
Мої дії та вчинки, що заслуговують уваги	_____

Що сподобалось мені і що виявилось для мене найбільш цікавим у роботі над проектом	<hr/> <hr/> <hr/>
Що я відчував у процесі роботи над проектом. Чи задоволений я своєю діяльністю	<hr/> <hr/> <hr/>

Тема. Індивідуальна освітня траєкторія. Головний та резервний професійні плани

Питання

1. Продовжте, будь ласка, речення:

Індивідуальна освітня траєкторія – це _____

---

2. Назвіть і розкрийте, будь ласка, сутність складових професійного плану:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3. Продовжте, будь ласка, речення:

Резервний професійний план – це _____

---

4. Розкрийте зміст програми побудови особистої професійної перспективи (зафіксуйте результати в таблиці)

Чи варто в наш час чесно працювати? Чому?	<hr/> <hr/> <hr/>
---	-------------------

	<hr/> <hr/> <hr/>
<p>Чи варто вчитися після школи, адже можна й так добре влаштуватися?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>За три хвилини напишіть якнайбільше професій, набути яких допоможе навчання за обраним профілем</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Ким би Ви хотіли стати (за професією) через 20–30 років?</p>	<hr/> <hr/> <hr/>
<p>Виділіть основні 5–7 етапів на шляху до своєї мрії</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Напишіть: – три найбільш можливі неприємності в майбутній професії; – три найбільш можливі неприємності в майбутньому навчанні</p>	<p>– _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>– _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Які особистісні характеристики можуть перешкодити Вам досягти цілей? (назвіть не менше п’яти)</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

<p>Як Ви працюєте та плануєте в майбутньому працювати над своїми недоліками й готуватися до професії (вступу, навчання)?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Хто (що) може перешкодити Вам в досягненні цілей?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Як Ви переборюєте та плануєте уникати в майбутньому перешкоди в досягненні цілей?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Чи є у Вас резервні варіанти вибору професії (навчального закладу)? Які?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>У чому полягає сенс Вашого професійного життя (задля чого Ви хочете здобувати професію й ефективно працювати)?</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Що Ви вже зараз робите для реалізації своїх планів? (писати варто не лише про навчання)</p>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Практична робота на уроці

Моя освітня траєкторія

Завдання: розробіть, будь ласка, схему власної освітньої траєкторії (зафіксуйте результати в таблиці)

<p>Цілі навчання</p>	<hr/> <hr/> <hr/>
----------------------	-------------------

Завдання навчання	<hr/> <hr/> <hr/>
Факультативи, індивідуальні консультації	<hr/> <hr/> <hr/>
Курси, платні послуги	<hr/> <hr/> <hr/>
Додаткові освітні ресурси, які надаються іншими навчальними закладами	<hr/> <hr/> <hr/>
Дистанційне навчання	<hr/> <hr/> <hr/>
Творчі, пошукові, дослідницькі роботи, проекти тощо	<hr/> <hr/> <hr/>
Освітні результати, терміни їх отримання	<hr/> <hr/> <hr/>

Самостійна робота

Вибір профілю навчання

Завдання: виконайте, будь ласка, творче завдання на тему “Я обираю цей профіль тому, що ...” (*письмово*) _____

Частина 2 (планування)	
Компетенції	Перелік завдань
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
Частина 3 (програма самовдосконалення)	
Перелік завдань	Термін виконання
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Якби мені довелося обирати майбутній профіль навчання, то я _____

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Олександр Васильович Мельник

Ірина Іванівна Ткачук

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

(програма “Людина і світ професій, 9 годин)

Наукове редагування – О. В. Мельник

Літературне редагування – І. П. Білоцерківець

Обкладинка – І. І. Ткачук

Комп’ютерна верстка та макетування – О. В. Мельник

Підписано до друку 20. 03. 2015 р.

Формат 60x90 1/16.

Гарн. Times New Roman

Ум. друк. арк. . 2,09

Тираж 100.

Івано-Франківськ

вул. Височана, 18

Видавництво “НАІР”

(0342) 50-57-82, (050) 433-67-93

email: fedorynrr@rambler.ru

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції № 4191 від 12. 11. 2011 р.